

Адыгеим и Премьер-министрэ хэлажъэ

Адыгеим и Премьер-министрэ Къумпыл Мурат я ХХ-рэ дунээ экономическэ форумэу Петербург щыкюорам иоффшэн хэлажъэ.

Конгрессхэр зыщыкюхэрэ
къэгъэльзэгъопэ гупчэу «Экспофорум» зыфиорэм
мэкьюогьум и 16-м къышегъэжьагъэу и 18-м нэс ар
щыкюшт.

Иофыгъо «На пороге новой экономической реальности» зыфиорэмкэ пленарнэ зэхэсигъом Къумпыл Мурат хэлэжъэшт, Урысые Федерацием и Президентэу Владимир Путиныр ашт къышыгүштэшт. Джащ фэдэу Адыгеим и Пре-

мьер-министрэ юфхъэбээз заулэмэ ахэлжъэн мурад ил.

Дунээ экономическэ форумын юф зишээрэ ильэс 20-м къыклоц экономикэм, хабзэм, обществэм ыкчи бизнесым альянсыкюокэ хэхъонигъэ ин зышигъэ хэгъэгүхэмрэ хэхъо-

ныгъэ зышынэу езыгъэжъэгээ къэралыгъохэмрэ азыфагу шхъэйхигъэ зэдэгүүшүй ильынам иамал къеты. Ильэс къес Урысые Федерацием и Президент пэщэнгъэ дызэрихъээ зэхажэрэ дунээ форумын политическэ купхэм, шлэнгъэ-

лэж цэргийхэм, къебар жувьгъэм иамалхэм ыкчи нэмэгдэх организациехэм ялтыло мини 10-м ехъу къышызэлокэ. Урсын имызакью зэрэдунаеу ылашхъэ къицогъэ анахь зигъо иофыгъохэм ахэр атегүүштэх. Къэгъэльзэгъопэ павильонхэр

къизэралтыхащихэм, инвесторхэр къызэрагьотыщихэм, иофшэнэм епхыгъэ зээзэгынгъэхэм зэрэгтэхэхэм анэмыгдэхэр мы форумын хэлажъэхэрэ дунээ иофыгъохэм: тыкъэзычуухъэрэ дунаим, чыюпсым зэхъокыныгъэу афэхъухэрэм, къеклюаплэу Ѣылжэхэр зэримынхэрэм ыкчи нэмэгдэх организациехэм анэсигтых.

Программэм иофхъэбээз 72-рэ фэдээз къыдэлтыэ, ахэм къа-хеубытэх ынэ хъураахэр, зэхэгүүшүйэж къекхэр, телевизионнэ ыкчи нэмэгдэх зэдэгүүшүйхэр.

Адыгэ Республикэм и Лышъхъэ ипресс-къулыкъу

Хъакъулахъэу къихъэрэм процент 12 хэхъуагъ

Мы ильэсым пыкыгъэ мэзитфым къыклоц Урысые Федерацием ибюджет Адыгеим икыгъэу сомэ миллиарди 4,8-рэ ихъагъ. Гъэрекло мыш фэдэ иуахътэ егъэшгэжъэмэ, ар сомэ миллион 519-кэе е процент 12-кэе нахьыб.

Шён пытэхэм апиль акцизхэм къакъакюорам фэдэцкэ ө сомэ миллион 245-кэе зэрахъэхуагъэм ыкчи ар сомэ миллион 372-м зэрэкхэхуагъэм яшуагъекэ мыш фэдэ гъэхъагъэхэр Ѣылж, — къыхъегъещи УФ-м ихъэзэхахь къу-

лыку АР-мкэ и Гъэорышланэ ипресс-къулыкъу.

Республике бюджетын къихъэрэ хэбзэхахь тынхэр проценти 10-кэе ө сомэ миллион 334-кэе нахьыбэ хъугъэх ыкчи сомэ миллиарди 3,6-м къэхъагъ. АР-м и Лышъхъэ къизэ-

рэхигъэшыгъэу, мы ильэсым телъитэгэе республике бюджетын ипэцэктэнкэ гъэхъэгээ гъэнэфагъэхэр Ѣылж.

Хэбзэхахь ыкчи мыхэбзэхахь хахъохэр проценти 2 фэдээз хүнэу агъенафэштыгъэмэ, гъэрекло егъэшгэжъэмэ, 2016-рэ ильэсым иапэрэ мэзищым ахэр проценти 10-м, мэзитфым — процент 12-м анэсигъ. Ашт даклоу социальнэ пшъерильхэр зэкэгъэхэгъэхэ мэхъу. (Тикорр.).

Нэбгырипшынэ балли 100 къахъыгъ

Еджаплэр къэзыуухыре къэлэджаюхэм жъоныгъуакъэм и 27-м къышегъэжьагъэу зэтэгъо къэралыгъо ушэтынхэр атых. Мы мафэхэм апэрэ зэфэхъысигъхэр къэнэфагъэх.

Къэралыгъо зэтэгъо ушэтынхэм пхырыкынхэм пае предмет пэпчъ хэушъхъафыкыгъэ баллхэр агъэнэфэгъагъэх.

Пстэуми ашт атыгъэр литературэмрэ географилемрэ. Литературэмкэ зызыушэгъэ нэбгырэ 85-м Ѣылж аныхь мэкэе баллыр изымыгъэхъагъэр зы нэбгыр нылэп. Джащ фэдэ къэхъахъэр географилемкэ еджаплэр къэзыуухырэ ялх. Къыхъын фэе балл 37-рэ зы нэбгыр изымыгъэхъагъэр. Зэкэмкэ мы мафэм нэбгырэ 37-мэе заушэгъагъагъ.

Гуртымкэ ныбжыкъэхэм литературэмкэ балл 60 рагъэхъагъ. Анахьыбэр балл 96-рэ.

Географилемкэ гуртымкэ балл 55-рэ къахъыгъ, анахь баллыбэр 87-рэ.

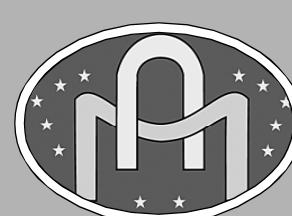
Тыгъусэ урысыбзэм зэфэхъысигъэу фэхъу-гъэхэри къа-уагъэх. Шлокл зимиэ предмеятимкэ нэбгырэ 1429-мэе мэкьюогьум и 30-м заушэгъагъагъ. Республикаюмкэ гурты баллэу 71-рэ рагъэхъагъ. Ушэтынхэр нэбгырипшынэ афэукло-чыгъэп. Нэбгырипшынэ балли 100 къахъын альякъыгъ.

Къэралыгъо атtestационнэ къулыкъум къызэрэштытуагъэмкэ, мы предметхэмкэ ушэтынхэр зэрифэшуашуу къа-уагъэ, шапхъэхэм адимыштэу зекогъэ къэлэджаюхэм ти къыхагъэгъэп. Еджаплэр къэзыуухырэ шлокл зимиэ предмеятимкэ нэбгырэ 1429-мэе мэкьюогьум и 30-м заушэгъагъ. Республикаюмкэ гурты баллэу 71-рэ рагъэхъагъ. Ушэтынхэр нэбгырипшынэ афэукло-чыгъэп. Нэбгырипшынэ балли 100 къахъын альякъыгъ.

Еджаплэр къэзыуухырэ шлокл зимиэ предмеятимкэ нэбгырэ 1429-мэе мэкьюогьум и 30-м заушэгъагъ. Республикаюмкэ гурты баллэу 71-рэ рагъэхъагъ. Ушэтынхэр нэбгырипшынэ афэукло-чыгъэп. Нэбгырипшынэ балли 100 къахъын альякъыгъ.

Гуртымкэ ныбжыкъэхэм литературэмкэ балл 60 рагъэхъагъ. Анахьыбэр балл 96-рэ.

«Адыгэ макъэм» инибджэгъу лъаплэхэр!

2016-рэ ильэсым иятлонэрэ ильэсныкъо къэтхэгъу уахтэр макло. Почтэм иотделенихэм «Адыгэ макъэм» мыш фэдэ уасэхэмкэ шууашыкъэтхэн шуульэ-къыщт: индексэу 52161-рэ зилэу тхамафэм 5 къыдэкырэм — сомэ 808-рэ чапыч 72-кэе;

индексэу 52162-рэ зилээр заом ыкчи иофшэнэм яветранхэм фэгъэкютэнгъэ ялху сомэ 790-рэ чапыч 62-кэе къыратхыкын альякъыщт.

Къалэу Мыекъуапэ Ѣылжээрэ Гъэзетеджэхэр!

Редакцием дэжь Ѣыт киоскым «Адыгэ макъэм» шууашыкъэтхэн шуульэ-къыщт. (Мыш Ѣыклатхэхэрэм киоскым ежь-ежырэу гъэзетыр чахыжжэ ашыщт).

Къалэу Мыекъуапэ дэт хъызметшлаплэхэр, организациехэр, учрежденихэр корпоративнэ шыкъэм тетэу гъэзет экземпляр 15-м къышымкэу къызитхыкын зимурадхэр редакцием соми 150-кэе Ѣыклатхэнхэ альякъыщт.

Университетхэр, институтхэр, еджаплэхэр корпоративнэ шыкъэм тетэу гъэзет экземпляр 15-м къышымкэу къызитхыкын зимурадхэр редакцием соми 150-кэе Ѣыклатхэнхэ альякъыщт. Мыхэм къыратхыкыгъэ гъэзетхэр яофисхэм редакцием афешэжь.

Ныбджэгъу лъаплэхэр,
шыклатх лъэпкъ гъэзетым!

Апэрэ мэзищым зэрэгцэклагъэм тегущылагъэх

Адыгэ Республикаем и Къэралыгъо Совет — Хасэм изэхэсигьоу мы мафэхэм щылагъэм юфыгъо шхъяаэу къышааэтыгъэхэм ашыщ 2016-рэ ильэсэм иапэрэ мэзищ республикэ бюджетыр гъэцклагъэ зэрэхъугъэр. Мынг фэгъэхыгъэ зэфхыхысжхэр къышыгъэх АР-м финансхэмкэ и Министерствэ.

АР-м ихэбзэгъеуцгъэ «АР-м иреспубликэ бюджет» зыфиоу 2016-рэ ильэсэм тельтагъэм къизэригъенафэрэмкэ, мы ильэсэм республикэ бюджетыр иаххохэр сомэ миллиард 11-рэ миллион 883-рэ, хъардххэр сомэ миллиард 12-рэ миллион 617-рэ. Зыщыкэштхэр (дефицитыр) сомэ миллиард 734-м ехъу. Республике бюджетыр ильэсэм итьэцэлэн фашыгъэ зэхъокыныгъэхэм аук хаххохэмкэ планыр сомэ миллиард 12-рэ миллион 317-рэ, хъардххэр сомэ миллиард 13-рэ миллион 56-рэ хъугъэ.

Къэралыгъо статистикэмкэ федеральнэ къулыкум ичылпэ къутамэу Адыгейим щылэм къизэритырэмкэ, блэкыгъэ ильэсэм мынг фэдэе иуххатэ егъепшагъэмэ, 2016-рэ ильэсэм иапэрэ мэзищ промышленнэ производствэм индекс проценти 115,2-м кэхьагь. Къыда-

гъэкыгъэ товархэм, юфшэнэу юкыи фэло-фашыгъэ агъэцэклагъэм зэкэмки сомэ миллиард 10,8-м ехъу апэхуяагь, блэкыгъэ ильэсэм мынг фэдэе иуххатэ егъепшагъэмэ, ар процента 107,9-рэ мэхъу.

Ильэсэу тызыхэтэм имэзищ республикэ бюджетыр иаххохэр сомэ миллиард 2-рэ миллион 897-рэ е ильэсэм агъэфедэнэу агъэнэфагъэм ипроцент 24,4-рэ мэхъу. Аш щыщэу хэбзэлахь юкыи мынгэзэлахь хаххохэр процент 54,9-м клаххэ, блэкыгъэ ильэсэм иапэрэ квартал егъепшагъэмэ, а къэгэльэгъоныр процента 9,1-кэ нахьыб. Блэкыгъэ ильэсэм мынг фэдэе иуххатэ егъепшагъэмэ, Урысыем къышыдагъэйрэ продукциехэм апиль акцихэм, къэралыгъо пошилийнэм, тазырхэм, санкцихэм, зэрарым икъизэклэгъекложын, административнэ тынхэм къа-

кэлкогъэ ахъщэу бюджетым къихъагъэр нахьыб хъугъэ. Федеральнэ хъакулахь къулыкүм и Гэээоршалыу Адыгэ Республикаем щылэм къизэригъэрэмкэ, хэбзэлаххэм, аугюхэрэм юкыи пеняхэм, хэбзэлахь санкцихэм альэныкъокэ чыфхэр сомэ миллионо 172-кэ е процент 15,9-кэ нахьыб хъугъэ. Ильэсэу тызыхэтэм иапэрэ мэзищ хъардххэр сомэ миллиарди 3-рэ миллион 63-м ехъугъэ.

Мэзищым къыклоц лъеныхъоху «Лъэпкъ щынэгъончэныр юкыи хэбзэухумэко юфшэнэир» зыфиорэм — сомэ миллион 20-м ехъу, «Лъэпкъ экономикэм» — сомэ миллион 439-м ехъу, «Псауплэ-коммунальнэ хъизмэтым» — сомэ миллион 122-м клаххэ, «Гэсэнэгъэм» — сомэ миллион 681,9-рэ, «Культурэм юкыи кинематографилем» — сомэ миллион 82,4-рэ, «Псаунгъэр къэхъумэгъэнэм» — сомэ миллион 644,7-рэ, «Социальнэ политикэм» — сомэ миллион 703-м ехъу, «Физическэ культурам юкыи спортым» сомэ миллион 90-рэ апэхуяагъэхъагь.

2016-рэ ильэсэм иапэрэ мэзищ республикэ бюджетыр гъэцклагъэ зэрэхъугъэм ыльзенхээхэе юкъоху уичэ къеуцугъэп, пшъэрэлхэр зерифешуашаа зэшюхыгъэхэ зэрэхъугъэм депутатхэм дырагъэштагь.

ТХЬАРКЬОХЬО

Адам.

Гумэкъыгъохэр къаэтыгъэх

Псаунгъэм икъеухъумэн фэгъэхыгъэ юфыгъохэр къызыщааэтыгъэ пресс-конференции Урысыем иполитическэ партии «Справедливая Россия» зыфиорэм ишьольыр къутамэ и Совет мы мафэхэм зэхищагь. Юфхъабзэр зэрищагь аш итхаматэу Александр Лобода.

Урысыем иполитическэ партии «Справедливая Россия» зыфиорэм итхаматэу Сергей Мироновым игукеэкыкэ мынг фэдэе пресс-конференции Урысыем ишьольыр 85-мэ ашэлж. Медицинэм ыльзенхээхэе къэцуурэ юфыгъохэр зигъо шылыкъэхэу щитых. Медицинэ Иэпилэгъу цыфхэм ягъэготыгъэнэмкэ, шлокл зимиэ медицинэ страхованием ыльзенхээхэе юкыи пкэ хэльзэ фэло-фашыгъэр гъэцклэгъэнхэмкэ гумэкъыгъою къэцуухэрэм татегушиштэ. Хэкылгэхэм тусаас, — къылуагь Александр Лобода.

Медицинэм ыльзенхээхэе шьолтырым къызыхагъэштигъэ хэукуонгъэхэм нахь итхаматэу ягъуу къашыгъ. Ахэр дэгээзэйжыгъэнхэ зэрэфаэр къауагь.

Цыфхэм гумэкъыгъоу ялхэр къызыщирапотыкырэ тхыгъэхэр партием итхаматэу Сергей Мироновым юцэлкэ агъэхъазырыгъэх. Медицинэ Иэпилэгъу дэгүур икьюо зэрэмийнхээр арь ахэр анахъу зыфэгъэхъыгъэхэр. Сымэдэхшэхэм юофшэн ымыгъэрэзэхэрэм япчагъэ зэрэхахьорэ зэфхыхысжхэм къагъэлэгъуагь. Джащ фэдэу врачхэр зэrimыкухэрэ, къудажхэм юкыи къутырхэм медицинэ Иэпилэгъу апчагъэ зэрэхъугъэр къаэтыгъ.

Нахьшум ыльзенхээхэе медицинэ зэхъокынгъэхэр фэххунхэм фэлоришшэштэ eklopakлэхэм язэхгээуцон партием хэтхэм юф зэрэдашштэир къэухым къауагь.

ПЛАТЫКЬО Анет.

Адыгейим апэрэу

Щызэхащагь

Гъэсэнэгъэмкэ дунэе проектэу «Новые горизонты» зыфиорэм Адыгейим мыгъэ апэрэу хэхъагь юкыи ар тиреспубликэ щызэхащагь. Темир Кавказым, Адыгейим, Краснодар краим, Армением юкыи Эстониум ашыщ ныбжыкыкэ нэбгыри 100 фэдэз «Горная деревня» зыфиорэ базэм щызэрэугъоигъэх.

Мэфиллым къыклоц студентхэр, бизнесым пыльхэр, къэралыгъо учреждениехэм, коммерцием емыхыгъэ организациехэм ялыклохэр опытэу аэлкэлтүмкэ зэхъожыгъэх, шэнгыгъакэхэр зэрэгтэгъоигъэх.

Форумын къыдыхэлтэгъэхэм юф ашагъэр: «Новые горизонты — старт», «Новые горизонты — профи», «Экомост» — тыхъэзэуцхэрэ дунаим икъеухъумэн юкыи программэр зыкылаххэм язэлкэгъу. Джащ фэдэу гъэсэнхэм и Институт юкыи социаль-

нэ шэнэгъэхэмкэ Темир-Кавказ федеральнэ университетым ипащэу Валерий Шаповаловыр къээрэзэуцхэрэгъэхэм аlyuklajg.

«Пчыхъэрэ ныбжыкыкэхэм апае мастер-класссажэр, джэгукэ зэфшыхъафхэр афызэхащэштигъэх. Джащ фэдэу социальнэ проектхэр юцэлхэм зэрэшчи-хыршищхэмкэ, юфшаклэу аlyuklajg къээрэзэуцхэрэгъэхэр зэхъожыгъэх. Ашкэ юфыгъоу зыкылаххэм ашкэ юфыгъоу къафхыхъафхэр, «Новые горизонты» зыфиорэ программэм мэхъанэу ратырэр къаотагъэх.

— къытыгъ Адыгэ къэралыгъо университетым ипресс-къулыку.

Социальнэ предпринимательствэм Темир Кавказым зыщэгъэшомбгүйгъэнэмкэ юфыгъоу къэуцухэрэм атегушигъэх. Ежы ныбжыкыкэхэм агъэпсыгъэ социальнэ проектхэмкэ стипендие къызэралэжын альэнхэмкэ B. Шаповаловым къафилотагь. Хэлажье зышоигъо постэури социальнэ предпринимательствэм епхыгъэ гъэмэфэ еджаплэу Пятигорскэ бэдзэгтэгэу мазэм щызэхащэштигъэх. (Тикорр.)

Прокуратурэм къеты

Игъунэгъур ыукыжыгъ

Мыекъуапэ щыщ Владимир Язевым ыльзенхээхэе къызэуахыгъэ уголовнэ юфыгъо епхыгъэ унашьо. Мыекъуапэ къэлэ хыкумым ёшыгъ.

Урысые Федерацием иуголовнэ Кодекс истатьяу 111-м ия 4-рэ Iахх къыхиуытэрэ бзэджэшлагъэр (ышээ цыфым ипсаунгъэ зэрар инэу рихыгъэм къыхэхэе идунаи ыхъожыгъ) зэрихъагъэу ар агъэмисагь.

Хыкумым зэригъеунэфыгъэмкэ, Владимир Язевыр (1972-рэ ильэсэм къэхъугъ) ешуаагъэу игъунэгъу гухъэ-гужъеу фырилэр къытекли, езау ыублагь. Утын хыльтэу рихыгъэхэм апкъ къыкылкэ ажээ зимиэл зэхэфагъэ. Шъобжэу тэшагъэхэм яхыльяагьэ фэмыукочиэ Адыгэ республикэ си-мэджэшм ар чэлпэхъагь.

Агъэмисэрэе Язевыр аш ыпэкли тыгъон бзэджэшлагъэхэр зэрээрихъагъэм фэшл хылсын чэсигъ, шлон пытэмэ яшьо, аш пай администривнэ пшъэдэкыжхэр пчагъэрэ рагъэхъыгъэх.

Къэралыгъо гъэмисаклом иштоигъонгъэ къыдыхалыти, хыкумым унашьо ёшыгъ Владимир Язевым ильэс 7-рэ мэзи 6-рэ хылсын тиральхъанэу юкыи пхэшашаагь хэльзэу ёшыгъэштигъиэхэр колонием ар ашэнэу.

Хэбзэнчъэу ашыгъэ унашъор прокуратурэм къызэкыаригъэхъажыгъ

Къалэу Мыекъуапэ и Прокуратурэ зэрихъэгъэ улъякунхэм къызэхэгъэштигъэмкэ, зыщалыяпльэхэрэ учетым бзэдэжэшлагъэ зэрхъажэхэр датхагъэхэп юкыи аушъэфыгъэх.

Поселкэу Краснооктябрьскэм щыщ хыульфыгъэу охтэ гъэнэфагъэхэе Мыекъуапэ къэкыагъэм амьгъеунэфыгъэ кэлэе ныбжыкыиц къыкылхэрэх, ахъщэ аритынэу къагъэшынагь. Къызафемыуцалым, заулэрэ къеуагъэх. Краснооктябрьскэм щыщ хыульфыгъэм ытыгъэ лъэу тхылымкэ полицием икъулыкыушэхэм улъякунхэр зызэрхъэхэм, уголовнэ юф къызэуахыгъэу альытагь.

Зэгъэшлэж хыкумым аулъякунэу агъэхъыгъэ матэриалыр хэбзэнчъэу къэлэ прокуратурэм ылтыти, къызэклигъэхъажыгъыгъ.

Мыекъуапэ щыщ нэбгырищмэ альэнхээхэе джы уголовнэ юф къызэуахыгъэу дознаниер макло.

ТХЬАЗЭПЛЬ Аслын.
Мыекъуапэ и Прокурор, юстицием иупчэжэгъэгъ шхъал.

Адыгэ Республикаем и Къэралыгъо бюджет учреждениеу «Кушхъэфэчээ спортымкэ Олимпийскэ джэгунхэм афэзгъэхъазырхэрэ спорт еджаплэм» иофишлэхэм лъэшэу агу хэкыгъ тренер шхъалыу Алыбэрд Сергей Аслын ыкъом игъонэмисэу идунаи зэрихъожыгъэр юкыи гүкэошхо ашхылоу ибынхэм, илахьлхэм, иныбджэгъухэм афэтхьяусыхэх.

Къушъхъэр Къэджэ, о усакъыщтмэ

(Кызылкөлтүрмөн мэргэжлийн төслийн төсөлдээр и 15-м кызылкөлтүрмөн мэргэжлийн төслийн төсөлдээр ит).

**Машың кіәрысәу зызғыфабәштыгъәхә кіәлә
мытЫрхәм ауж къихъехи осым джы
къыхъенәгъягъәхәр кызыэряльәүштыгъәхәри, ягу-
рым макъәхәри зәхахыщтыгъәх, ау зы нәбгыри
тәдҗыгъәп, зы нәбгыри хъуатәм кыдашыжыгъәп.**

Напэр ашэрэп ык力还是 ашэфырэл

А. Сафоновым кыуугъоижы-
шьугъэ туристхэри мэзым ни-
гъэсыгъагъэх. Mashlo узкла-
гъенагъэр амыгъэлосэнэу уна-
шьо къафиши, бгым къите-
нагъехэм алъыхунэу ежыр
ежъэгъагъ. Хъульфыгъэхэм
ащыц дэжъенэу къыуагъэп,
изакъо хъот-борынэм kлалэр
хэхъагъ. Чыылэм ыгъэдыкыгъэ
пшъэшъэжъиехэр игъусэхэу
кызыгъээжжым, машлор кло-
сажжыгъагъэ. Хъульфыгъэхэр
зэклерысху щысыгъэх, чыылэм
ригъэзыгъагъэх. Mashlo мыкло-
сажжызэ пхъэ къэзыхын къа-
хэкъыгъэп. Егъэзыгъэкэ цыф-
хэр инструкторым къыгъэтэ-
джыхих, агъэстыщт пхъэр къы-
загъотым, алэу машлом кэ-
рыттысхаагъэхэр хъульфыгъэ-
хэр арых. Бзыльфыгъэхэр
къыкэрагъахъэштыгъэхэп,
благъэу машлом къызекуалэ-
хэккэ, къыуафыштыгъэх.

хэктэй, кынгуафынтыг вэх.
Ятлонэрэ туррист күпэү О.
Ковалевам рицжэжьагъэр чэмажуухохэм ячэлэү мэзым хэтэй
нигжэсгыгъагь. Ау ежыр хянахийн
хуульгыгъагь, мыл жьеэу
жынгэшхомын нэгэндүйн кынгилтэй
кьющтигъэхэм ыншашэхэр зэхэн
хаануулжээ.

Чэлым колхозэй «Путь к коммунизму» зыфиорэм ибыльмахъюэй быльмыхэр күшьхъэхъум зыфигъэхэ Виталий Острицовыимрэ Владимир Крайнэмрэ щалыklагъэх. Къащышыгъэ тхъамыklагъор афалотагь. О. Ковалевар ахэм яльэууг чылгээм къыхэнэгъэ цыфхэм алтыхунхэу. Литтум зафапи ежьагъэх. В. Остризовым къары зимишэжь пшъашынту чэлым къыльешшужыгь. Джыри зыбзыльфыгъэ хъуватэм дэлъэу зэрэдэштыхъэрэр klалэу щыс-хэм ариулагь, ар къыдихыжынымкэ лэплигыу фэхүнхэу яльэууг. Зы нэбгыри зыкъи-лэтыгъэп. Ежьым пшъашьэр къыгъотыжыгъэу къыхыхыжызэ, джыри турист нэбгыриту чыгчэгъым чэсэу рихыплагь. Ахэр Светлана Вертушэр Мир

Пшъэшъэжъыеу хъуватэм къын-
дэнагъэм лъыклон щымылэу
осым хаштыхъагь

Чыгъык чөлбүм чөлсүгүйэ нэб-
гыритьлүм язэв псаоу къэнэгъа-
тъэр Светлана Вертикуш ары-
гъэ, кызыэрэлъыкложьыштхэр
аш ышлошь хъуягъэу, игъусэгъэ
Михаил Осипенкэм дежъягъэл.
Зыдэштылэр зэршлэрэм, хащы-
жынэу кызыэрагъэгүгъягъэм

хайл Осипенкэмрэ арыгъэх.
Ахэм кызэральгызэжкыщтыр
арыуагъ, зымы мыклонхэу, мэ-

Литгум зафапи ежъагъэх. В. Острицовим къарыу зымыІэжь пшъашъиту чэлым къылтэшъужыгъ. Джыри зы бзыльфыгъэ хъуватэм дэлтээу зэрэдэштыхъэрэр кіалэу щысхэм ариуагъ, ар къыдихыжынымкэ ІэпүІэгъу фэхъунхэу яльэуагъ. Зы нэбгыри зыкъиІэтыгъэп.

зы́м хэмыханхэ́у афи́гъэпти́г. Етланэ ялъэу́г ёжым кье́гъэзжы́фэкэ́ зиакы́л щиг-о́га пыншь́эв мычы́жьэв хын-а-

ащ къарыу къырityштыгъ. Чэш-
мэфишрэ изакъоу, ишыгъын-
хэр уцыныгъэхэу, ышхыни, ма-
шио зэришыни имылау чыг-

тэм дэлтыр кыдахыжынэу, ежыр къэктонышь, зэдыхахыжынэу...

Осым ыңбыз энэ хэтэү пыша-шъэр чэлым къызынегъесы-жыым, ежыыми къарьу илэжьи-гъэл. Кілэлэ зиштуутилоу зыз-гъэфбэжыгъэу чэлым чэсхэр, фэмаяхэхэу, къаигъэ ышыхи, осым лъэужэу ежыым фиши-гъэм тетхэу клонхэшь, чыг-чэгъым къышежжэхэрер къащэ-жынхэу атыригъэптыхъагь.

Кіелиттоу ежъагъэхэм язакъоу къагъэзжыгъ, зыдекъуа-
гъэхэм зи къышамыгъотыгъеу
къалуагъ. Үлжыкѣ къызэрэн-
фэжыгъемкѣ, ахэр зыми кло-
гъагъэхеп, чыыләм тәкъурэ къы-
хэтыхи, къагъэзжыгъагъ.

Чэгыйм ар чээсигүй. Зэрэмшигтынэу, осыр ыубээзэ, хуураеучыыгыр къыкчукхэштигь, чыыгыккутамэхэмэрэ енбжэхэмэрэ ахишыкчи зэхипцэгэй чэлым зышигчэпсэфыщтигь. Йоныгьом и 13-м вертолет макьэ зызэхэхыр ары ар чэлым кызыччэлчигьэр. Үмакьэ къимыкчев

тъагъ. «Михаил хъот-борэн мэхъаджэм къемылыгъэхэм зэкэм ауж къэдгъотыжыгъагъ, — elo Иван Бормотовым. — А просышишо члэгъым члэльзүр псыхьо Армянкэ имыжкуаклэ тэллыгъ. Клалэр псыхъом ынэпкь зандэ ефэхыгъагъ». Цыиф ку-

Къушъхъэм щынапхэхэр, ключаджэхэр, гуклодыпхэхэр икласэхэп. Ар Светэ изеклыуаклэ къыгъэльзэгъуагъ. Нэбгырэ 21-рэ а мафэм чылыэм, зыкъатыхи, хэклодагъэх. Пшъашъэу чылыи, гъабли, къинигъуи зэпзызычыгъэр псаоу къэнагъ, къызэтезгъэнагъэр гугъэр ары.

гызыэ, ар ос самэу зэтыврит-хуагъэм дэпшьещтыгъ. Къа-льэгъуи къэгъэнэжъаклохэм чын-иэм къыхахыжыгъэ цыифхэм а пшьэшъэ закъор ары псаоу-ахтывгъэр. Цыифхэр къыпэб-лагъэ зэрэхъухэрэр зельэгъум, Светэ къаруу тэлклюу къыф-нэжъыгъэр ыухи, иакъыл щын-огъагь. Ар вертолетым къыра-хылылэжки, къушъхэм къыха-хыжыгъяа.

Гур кіодмә, лъэр кіәккырәп

Къушъэм щынапхэхэр, клочаджэхэр, гукыодыпхэхэр икласэхэп. Ар Светэ изеклиякэлэ кыыгъэльгэйуга. Нэбгырэ 21-рэ а маффэм чыылэм, зыкъяа

тыхи, хэкюдагъэх. Пшашъэу чыны, гъабли, кынныгъуи зэпзызычыгъэр псаоу къэнагъ, къызэтезъэнаагъэр гүгъэр ары. Къызэррагъотыщтым ицыхъэ тельыгъ, къызэрэллыкъоцтхэм еджэнджэшыгъэп, гүгъэр ыгъэ-къодыгъэп...

Зикъарыу макъэ хъухэрэм «пашчэхэр» йэпилэгъу афэхъущтыгъэхэп, щыгын фабэ зыыгъхэм къатырахыщтыгъ. Ежъхэм яшыкъэгъэштыр зэкэ айыгыгъ: зыдещылэхээ чыыплем икарт, сирныч, гъомылапхъэхэр ыкыл иэзэгъу уцхэр. Шхэкъыгъэхэу

Ашт игүсэгээ калэу чыг члэгүйм кыдычэсигээр ияль-мэккэу щыгын фабэхэр зерильхэу осым кыхинагээр кыргытыхын ыгу хэлъеу ежьагь. ав кыргызэжыгыр. 1933-гүдүгээдэхээр чадаа машом кыргыз түхийн фабэхэр зерильхэу осым кыхинагээр кыргытыхын ыгу хэлъеу ежьагь. ав кыргызэжыгыр.

Зыпсэ пытыгъэхэр гулагъэх...

хъоу Армянкэ имыжкуакэ тэлъыгь. Клалэр псыхъом ынэпкь зандэ ефэхыгъаьгь». Цыф купыр жыбыгъэ чыылэ лъэшым

**р, ключаджэхэр,
эп. Ар Светэ изекуакэ
ырэ 21-рэ а мафэм
клоодагъэх. Пшьашъеу
ти зэпызычыгъэр псаоу
гъэр гугъэр ары.**

рай. И. Бормотовым ыгу къэ-
къыжы: «Апэрэ чэшыр псаоу
зэпзызычышуугъягъэхэм къы-
талогъагъ ялтмэкъэу чламы-
дзыгъэхэр зэхагъэуцохи, ежь-
хэри зэпэблагъэхэу зерате-
тысихъэгъэхэр, зэрэфбэн-
хэу полиэтилен пленкэ къызэ-
рэзэрахъокыгъягъэр. Кіэлэ
зишүгъошхохэм аджеэгъягъэ-
хэр шэхэу кіэгъожыгъягъях.

Гукъэошху туристхэм къа-
щышыгъэр зыщыхуугъэр я 30-
рэ маршрутыр арыгъэ. Мафэм
осышхо къесыгъагъ, чэшым ар
цыкъ-мыкъэу къызэхигъэшты-
хагъ. Ятлонэрэ мафэм тыгъэр
кыкъоцкъыжы, осыр къыгъэтклоу
ригъэжкъэгъагъ...

ШЬАУКЬО Аслъангугаш.
(Джыри къыкъэлъыкъошт).

ХЫНЫГЬОШХОМИ ФЭХЬАЗЫРЫХ, ГҮЭТХАСЭХЭРИ АГЬЭБЭГЬОЩТЫХ

Теуцожь районым ифермер хъызмэтшаплэхэм къахэшхэу лажьэхэрэр, ильэс къэс гъехъэгъешүхэр зышыхэрэр Гъобэкъуае щызэхэшагъэхэр арых. Ахэм ашыщ 1998-рэ ильэсым ежь иунагъоклэ къытэфэжкырэ чыигу гектар 12,5-р къалихыжьи фермер хъызмэтшаплэ зэхэзыщэгъэгъэ Уджыхъу Мухьдинэ. Непэ ар къытхэтыхыжьэп, идунае ыхъожкыгъэшь, Алахым джэнэтыр къырет.

— Тятэ егъашәм механизаторзэ къыхыгъ, аужирэ ильяс зытфыхэу пенсием зыщыклоштым мэлэхъяульэ, — къытфелүатэ Мухьдинэ зэхищэгъэгъе фермер хъызметшаплэу «Богатырь» зыфилогъагъэм ипащэу Уджыкъу Борисэ. — Тятэ ельекыифэ трактористыгъ, чыгумылэхэд хэлтийгъ, тэ зэшхэм, сэри, сышнахыкхэхүү Ахьмэди, Тимури, Айдэмэри, джары тызэриплигъэр. Тятэ егъашәм Йофеу зыпылъыгъэр зэрэтльякхэлтийгъэлүүтэгъэклүүтэ, ильягъо тырекло.

Korr.: Аүщтэу зэрэшы-тыв, коцым гектар

тельыйтэу центнер 50-м нэсэу кьишъухыжьэу кьызэрэхэкыгъэр тшыгъупшэрэп. Джы непэ шьуиIoфхэм язытет тышыгъэгъуаз. Чыгу гектар тхъапша жъугъэлажьэрэ? ГъэрекIo Ioфшагъэу шьуиIагъэхэр, мы лъэхъаным шьуилэжьыгъэхэр зыфэдэхэр, хыныгъом шьузэрэфхъазырый тишЭмэ тишоигъу.

У. Б.: Жъоклыпэ гектар 640-рэ фэдиз тэгэлажьэ. Гектары 106-рэ район фондын кынхэктэйгээ, гектар 524-р тикьоджэгүүхэм ячыгуу Iахыха. Зи-Иахыхэр дгэлажжэхэрэм на-трыфми, коцми килограмм 600, дэгээ литрэ 20 ятэты, хя-къулахьри (2015-рэ ильэсэм — сомё мин 75-рэ) афэтэты.

СОМС МИЛ 78 РУ АГАУСТЫ.
2014-рэ ильээсүм коцым игек-
тар центнер 47-рэ, тыгээгэ-
зэм — 18 къитхыхыгыгайг.
Гъэрекло огъушхуу зэрээчил-
гээм къыхэклэу, тилофшагъэхэр
нахь маклэх — коцым изы-
гектар къитхыгыэр центнер 43-
рэ, натрыфым — 40, тыгээ-
гэзэм — центнер 16.

2016-рэ ильээсүм нахь гъэ-
хъэгъэшүхэр тиэнхэу тэгүгье.
Коц гектари 185-рэ тил. Ет-
шылын фаеу зи къэдгъэнааъеп.
Чылапхъэр лэжыхыгъэшхо къэ-
зытырэ лъэпкыышоу «Таня»
зыфалоу, аарэ репродукции
зилем фэд. Ильээс зыышыл
хъульяу КНИИСХ-м къиссаны.
Гъатхэм тюгъогого аммиач-
нэ селитрэ килограмм 330-рэ
гектар пэпчь 1кг/дэгтэгъэхайг.
Уцыжхъэри ахэдгъэклюдикыгы-
гэх, щэнант зыхэль уцхэр
атетыутхагъэх. Мэшэлахъэу

дахэх тибжыхыасэхэр. Алахь-
талэм тыщэгугы лэжыгъэ
лэгъүкэ кытигъэтэнхэу

Ихуихыны тыйфэхъазыр. Тэх комбайнэ тимыЭми, ильэсич хуугьээр гээ къэс синьбджэгьюу станицээр Полтавскэм дэс фермереү Эдик Аслановым икомбайнэ къысфаргэшэш, мэфэ зыбгүашыкэ сикоц ىуехыхы. Уарзэр къызэхеуклэтэ, къыхетэкъожы, тэх хылкыр дискхэмкэ тэгтээушьэбыжы. Мыгын комбайнэмкэ тызээгтыгъах, гектарэү ىуихыхыре пэпчь сомэ мини 2,5-рэ естыщ. Коцыр комбайнэм къык!эзыщыр тиавтомашинэу «ЗИЛ-130-ри хъазыр, исынтыр сышнахъык!ээр Ахьмэл.

**Korr.: Мы ошыншко зэ-
пымыужьэу къещхы-
гъэм гумэкыгъо
къышуфихъыгъя?**

У. Б.: Зи кытигъэлгъэп.
Коцыр дэхэкlaey щыт, жыыб-

Корр.: ЙофшІнэу шъуапэ
ильыр макІэн. Сыд фэдэ
техника шъуйІэр,
шъузьыкІэу зыгорэхэм
къайшъухырэр? Лэ-
жыыгъэ гъэтЫльынІэ-
хэр шъуйІеха?

У. Б. Чыгур зэрэужьошт, зэрэбгэйшүэбэйшт ыкын лэжьыгтхээм узэрэдэлжьэшт трактор зэфэшьхяфи б ти. Тимынэ закъор къэслогъах — комбайнэр ары. Титракторхэм зыгорэм къитцыхэрэм тоф арядгяашээрэп, тэ зэшхэмкэ тызэфырекъужбы. Ахьмэд шофер, тракторист, Тимури, Айдэмьри механизаторых.

Лэжьыгъэ гъэтылъып! Эмкии тиоффхэр дэгүүх. Колхозым имастерскои гъэу тоу зэтетэу кытфэгъэзагъэ хъугъэр иклэрик! шынкъэу зэтедгъэпсы-хъажьыгъ. Аш лэжьыгъэ тонн 1300-м ехүү чэфэ. Хъаклэши хэт. Спецбригадэм итехнике зыч! этыгъэу тызэрэфаеу дгэ-цэклэжьыгъэм тонн 700 — 800 щытэгъэтылъы.

Корр.: Къиныгъохэр,
гумэкъыгъохэр...

У. Б.: Дышъе къалэ зи^лэри
пъучи мастэ щэк^ле. Украинэм
къыщашигъэ культиваториту
къэтщэфыгъагъ. Тищык^лэгъэ
запчастьхэр Краснодар дэт
базэхэм ащыдгъотыщтыгъэх.
Джы ахэм зи адэлтыжъэп,
къызыштышэфыни шы^лэп.

Кызылыштычырыгын щигит.

Италием кыншаштыгыз се-
ялкэхэу натрыфымрэ тыгъэгъа-
зэмрэ зэррапхыхээрэм афэдэу
гъерекло сомэ миллионым
ехъукл тщэфыгъагъэхэр мы-
гъатхэ губъюм зитэгъахъэхэм
кызызхэтэкъуагъях.

Гээреклөө ельтыгъэмэ, мыгээ чылапхъэхэм, чыгъяшшуухэм, гъэстыныгхъэ-щыфэ материалхэм, запчастьхэм, технике зэфэшхъяфхэм ауасэ льэшэу къыхэхуягь. Арышь, тыфай тэ къэтхъяжьырэ лэжьыгъэри осэ тэрэзкіэ үндгээкын амал ти-пащэхэм къигатынэу. Егъашэм тычыгулэжкызыэ къэтэхъышь, тягэ тэзыэригъесагьэу, тищытхуу ядгъаозэ юф тэшэшь, джы-ри тыкызыэкіэклоштэп, зы чыгу зали тымыгъэхъаулыуу тылэ-жьэшт, хыныгъошхори игъом зэшшотхынным тыфэхъязыр.

Гектар пэпчъ центнер 70-рэ

Теуцожь районымкің Джәджехъаблә дәт фирмәү «Синдика-Агром» иофис шъхьең зыдәщыңер Шытхъэлә районымкің станицау Ново-Алексеевскэр ары. Мәкъуогъум и 12-м хъэр Іузыхъыщхә комбайнәхәм яжаткәхэр апыштағъәхәу ащ къикіыхи, километрә 50 къакіу сыхъатыр бгъум ежъәгъә къодыеу Джәджехъаблә къэсыгъәх.

Механизированнэ хъамэм дэжь къыщызэхэуцохи, чы-опсым шынаргэу хэтэр процент 13 — 14-м зынэсүм, комбайнэхэр IoшшIэнэм фытегэ-псыхъагэхэу хыорым фэдэу къабзэу, идэхагээкэ зыльгэйрээр зэкэ зыщыгушуулытгэй, къутырэу Городскоим укло хъумэ гъогубгум үуль хъэ гектар 80-у гъожышэ хъугъэм ижслэхийн фонаст си

зытеорэ лэжыгъэр зэрыз ав-томашинэ зыщыплэу хъамэм eklyхэрэр къытэбгүүкIуагъэх. Лэжыгъэшю зыщыуахыхырэ губгъом IoшшIэнэир щыжьот. Тыкъеуцугъэу тялпы. Тльэгыурэр кином къыгъельгаарьорэм фэдэшь, тхъяльо. Комбайнэхэр зэуж итхэу, фыркью-сээп ма-кэм зыкъырагээтэйзэ хъасэш-хом къыщеклокIых. Зибункер ижслэхийн фонаст си

икъэлжын фежьагъэх. Тэри районымкэ апэ хыныгъошхом зыщыфежьагъэхэм ювшэнхэр зэрэштыкэлхэрээр зэдгъашэнэу ашт тыкыугъ. Хыасам тынасыфа лышаашор изы хүрэм автомашинэхэр ечъалзэх, псынкэу къаушъэхшэх, гырзыхээз хыпкыым кызышэхкыжхэкэл, хамам ылъеныхыокэ агъазэ. Къэзэнэ Рэмэ занэ итракторышидо диск он-

тэгүхэр пышлагъэхэй хьасэм хэт. Аш гектар 80 хурэ хьэ хьасэшхор хурэябзэу кыжкухъэгъах. Аш пэмычыжье щыт Шэуджэн Нурабий итракторэу псы цистернэхэр зэрйт тележ-кэр зыпышлагъэри.

— Зэпстэумки йутхыжынэү щытыр хэе гектар 528-рэ, — кытфалуат гүшүйээну мыш тыш-щифхэхүүгэхэу, фирмэм иге-неральнэ директорэу Кушьу Рэммэзанэрэ иагроном шъхьаалэу Тыгүжье Нурбыйрэ. — Мы хас-сэу зыхэтхэр зэрэхьүүрэг гек-тар 80. Ioф щызышлэрэр ком-байнибл. Зыгорэ къахэбгъэшы-нэу щымытэу хъупхъэ заклэх, къэуцу ямылэу Ioф ашлэ.

— Гектар 50 комбайнэхэм къаюжыгъах, — яъэхъагъэхэм арьгушоу къело Кушум. — Хъамэм разъэоп! Эзъяхэр хъэтонн 350-рэ. Къизэрэтлытээрэмкіэ, гектар пэпчь хъэ центнер 70-рэ къитэхъяжбы. Аш фэдэ зыкли къыхэкъыгъэп. Мы хъасар непэ тыухынышь. Къыпэ-

за, Алексей Тормоза, трактористэу Жакіэмұкъо Аскэр.

Ищытхъу пыныр ифэшьуаш
Лъащэкъо Хъазрали, — elo
Кушъу Юрэ. — Аш итрактор
пышлагъэр бункер-копнитель. Ар
ренэу хъасэм хэт, автомаши-
нэхэр къэмисыжыгъэхэу, ком-
байнэрхэм лэжыгъяэр къаклэ-
зыщын щымыгъэ зыхыкъэ, псын-
клэу ежь ибункер къырагергэ-
такъо, комбайнэр щигъетырэп.
Етланэ автомашинэхэр къы-
зыжыхъекъэ, апэрэ автома-
шинам ретакъохъи.

— Тикомбайнэхэр «Лавердэхэм» афэдэх, — elo Кушуу Юрэ. — Арытых кондиционери, гъэучыылтын, нэмыхкхери. Зэклемкли комбайнэу тилэр 25-рэ. Зищыктагъэм псынклэу тэгьяклох. Мары Тыгъужь Нурбый щыт, фаеу къыломэ, нахыбыи къыфэдгъэлклонэу амал тил. Хээр зытыухк!э, мэфэ зыбгүүпш! горэклэ коцым тыфежьэшт. Губьом итхэу хыныгъошхом хэлажжэхэрэми тафэсакбы. Ылк!э хэммыльэу поми хүунэу, гъомылапхъэхэр зэтэфыгъэу щэгъогого агаашхэх

Нэктүбгьор зыгъэхъазырыгъэр НЭХЭЕ Рэмэзан.

Гъэхъэгъэшухэр ашых

Пэнэхэс Тэхъутэмьыкъое районымкэ анахь къоджэшхомэ ашыц. Зэгорэм мыр къоджитоу щытыгъ, нэужым зэхэхъажыхи зы хъужыгъэ. Къоджэдэсхэм, анахьэу ныбжыкъякъе, спортыр яклас, аш шуагъэу пылтыр икъу фэдизэу къагурэо. Мы уахътэм спортым пылхэм амал дэгъухэр ялэх, ахэр икъу фэдизэу агъэфедэх, гъэхъагъэхэри ашых.

Ау къыхэкъыгъ уахътэ ахэм амалхэр ямылехеу, лэпилегъур щымылэу. А лъэхъанми пэнэхэс къелакъе, ежъ-ежъирэу ялофхэр зэхашацтыгъэх, спортымкэ зэнэкъокъухэр ашыцтыгъэх. Анахьэу зыптылыгъэхэр волейболыр, футбольыр, бэнэнхэр, атлетикэ псынкъеарых. Шукъе, даххекъе агу къэкъыжы пэнэхэсхэм Хъущ Казбек, спортыр лъэшэу аш икъесагъ, къелакъухэр зышэн зымышэу, уахътэр пкэнчъеу зыгъаклоу урамхэм атетхэр ыльэштэгъэ. Дэгъуба ахэр спортым хэщагъэхэм, япсан уныгъекъе федэх хъущ, спортым смен дэгъухэр къахъынхэмхэй мэхъу. Аш тетуя хъугъэ: районым, республикэм, тихэгъэту ыкъи дунаим щызэлъашээрэ спортымнэхэр Пэнэхэс къыдэкъыгъэх. Ар лъэшэу гушуагъо: пэнэхэсхэр къинкъе а гъэхъагъем къякъолагъэх, спортым пылтынхэмкэ амалеу ялагъэр

мэкъе дэдагъ. Казбек ренэу къелэ лэтахъохэм ахэтгъэ. Гъэшэльонъ, къелегъеджагъэп, спортымкэ тренеригъэп, ау лохэмьлэу едэштэгъэх. Шалсыгъе къудажхэхэм ашызэхашэрэ зэнэкъокъухэм къалхэр ахэлажъэхэу аублагъ.

Ильэсхэр къизэкъелъыкъуагъэх, бэ зэхъокъыгъе хъугъэр. Къелэцыкъухэм, зиххэхъогъухэм яспорт еджаплэу къизэуахыгъэм дэгъую лоф ешлэ. Егъеджэкт-гъэсэкт-лэпэасэхэр мыш щэлажъэх. Ахэм ахэтых дзюдомкэ дунээ класс зиэ мастерхэр, Европэм ичемпионхэу, зэшхэу Шешэ Шыххамре Шамилрэ, еджаплэи ипещагъэу, Урысынэрэ Адыгэимрэ язаслуженэ къелегъаджэу Нэпсэу Байзэт, тренер цэриоу Хъагъур Аслъан, ахэм анэмийкъхэри.

Къэлтиягъэ спортым зэмилэхъогъохэм джы къаххъуагъ — ар шахматыр ары.

А спортым пылхэм япчагъэренэу хэхъо, зеушъомбгъу. Шыпкъе, адэр лъэныкъохэм ахэлажъэхэрэм япчагъэ ельтыгъэмэ, аклахъэрэп, ау бэу пыль, икъулай-ешлакъе, къызэкълагъахъэх.

Шахмат командэ дэгъу пэнэхэсхэм ял, ар чыпэ зефшхъафхэм ашыкъорэ зэнэкъуахыгъэм ахэлажъэ. Бэмышлэу шахматхэмкэ зэнэкъоу Тэхъутэмьыкуа щылагъэм апэрэ чыплэр щиубытыгъ. Команддэм хэтигъэх Ацуумыжъ Щэбан, Хъагъур Аслъан, Шыцуяхъ Ачрам. Команддэм апэрэ чыплэр къыдихыгъ, шуухафтынхэр къыратыгъ.

Бэмышлэу Пэнэхэс гурит еджаплэу N 7-м шахматхэмкэ зэнэкъоу щылагъ. Аш хэлэжъагъэхэр ежь пэнэхэсхэр арых. Зэнэкъокъур шахматистэй Бастэ Азэмат ёцлэкъэ зэхашагъ. Ар мэфитло къуагъэ, нэбгырэ тлоху хэлэжъагъ. Пхырыкъыгъэ нэбгырэ 8-р ятонэрэ мафэм зэдэшагъ. Апэрэ чыплэр Хъагъур Аслъан, ятонэрэ — Шыцуяхъ Ачрам, ященэрэр — Ацуумыжъ Щэбан къыдахыгъ. Чэмышо Хъазэрт иахъщэ гъэтэлтигъэу (ифонд) сомэ мини 100 зэнэкъоу ильтигъ.

Хъущт Щэбан.

ТУРИЗМЭР

«Адлер — Хъаджэхъу»

Обществэу «Урысын имэшлэу гъогуухэр» зыфиорэмрэ Адыгэ Республиком туризмэрэ зыгъэсфыпшээрэхэмрэ и Комитеттэе яллыкъохэр Москва щызэлъуягъэх. Туристхэр къырашэцкынхэмкэ зэгъусэхэу мэшлэу гъогуухэр зэрэгбэдэштхэм тегушигъэх.

Ар

къызыхэгъэхэр

хэгъэгүй

Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет иунашъу

Фэтэрбэу зэхэт унэхэм ашыпсэухэрэм зэдьрияе мылькум игъэцэктэжынкээ ахьщэу атырэм изы йахь зэрафальэгъужыщ шыкіэм ехыллагъ

Урысые Федерацием унэхэмкээ и Кодекс ия 169-рэ статья ия 2.1-рэ йахь, Адыгэ Республикэм и Законэу N 225-р зытетэу «Фэтэрбэу зэхэт унэхэм ягъэцэктэжын игъом зэхэшгээнэм илофыгъо заулэхэм яхы-

лагъ» зыфилоу 2013-рэ ильэсэм шышьхъяум и 1-м аштагъэм ия 14.1-рэ статья атегъэпсихъагъа Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет иунашъо ешы:

1. Фэтэрбэу зэхэт унэхэм ашыпсэухэрэм зэдьрияе мылькум игъэцэ-

кэжынкээ ахьщэу атырэм изы йахь зэрафальэгъужыщ шыкіэр гуадзэм диштэу ухсыгъэнэу.

2. Официальнэу кызылаутырэ мафэм шыублагъау мы унашъом куачаэ илэ мэхъу ыкы 2016-рэ ильэсэм шылэ мазэм и 1-м кызылаутырэ правэм

ыльэнкэокэ щылэ хуугъэ зэфыщтыкэхэр кыхеубытэх.

Адыгэ Республикэм и Премьер-министрэу Къумпиль Мурат
къ. Мыекъуапэ,
мэжүогъум и 1, 2016-рэ ильэс
N 95

Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет иунашъу

Гъесэнгъэ зыщарагъэгъотырэ организациехэм ашеджэхэрэм, профессиоナルнэ ыкы ашпъэрэ гъесэнгъэ зыщарагъэгъотырэ учреждениехэм ачэсхэм (очнэ шыкіэм тетэу еджэхэрэм) фэгъэктэнгъэ хэлъеу мэшюкугъогу транспортнымкээ къакхуаным иамал зэряэм кыхэкэу мэшюкугъогу транспортнымкээ зээрарэу ахырэм изы йахь 2016-рэ ильэсэм

зэрафальэгъужыщ шыкіэм ехыллагъ

Урысие Федерацием ибюджет кодекс ия 78-рэ статья, Адыгэ Республикэм и Законэу N 482-р зытетэу «Адыгэ Республикэм 2016-рэ ильэсэмкээ иреспубликэ бюджет ехыллагъ» зыфилоу 2015-рэ ильэсэм тыгъэгъазэм и 18-м аштагъэм ия 12-рэ статья атегъэпсихъагъа Адыгэ Республи-

ликэм иминистрэхэм я Кабинет иунашъо ешы:

1. Гъесэнгъэ зыщарагъэгъотырэ организациехэм ашеджэхэрэм, профессиоナルнэ ыкы ашпъэрэ гъесэнгъэ зыщарагъэгъотырэ учреждениехэм ачэсхэм (очнэ шыкіэм тетэу еджэхэрэм) фэгъэктэнгъэ хэлъеу

мэшюкугъогу транспортнымкээ къакхуаным иамал зэряэм кыхэкэу мэшюкугъогу транспортнымкээ ехыллагъ

щыублагъау мы унашъом куачаэ илэ мэхъу.

Адыгэ Республикэм и Премьер-министрэу Къумпиль Мурат
къ. Мыекъуапэ,
мэжүогъум и 3, 2016-рэ ильэс
N 96

Адыгэ Республикэм псауныгъэм икъэухъумэнкэ и Министерствэ иунашъу

Іофшіенным ехыгъэ хэбзэгъеуцугъа щылэр мыукъогъенымкээ, джащ фэдэу Адыгэ Республикэм псауныгъэм икъэухъумэнкэ шапхъэхэр къизылаутырэ правовой актэу ялхэр гъэцэктэгъэнхэмкээ улъякун іофшіенхэм яхыгъэ административнэ регламентыр ухсыгъэнэм

Федеральнэ законэу N 294-р зытетэу «Къэралыгъо ыкы муниципальнэ улъякун агъэцакэ зыхъякэ юридическе лицэхэмрэ унэе предпринимательхэмрэ фитынгъэу ялхэр къеухъумэгъэнхэм фэгъэхъигъ» зыфилоу 2008-рэ ильэсэм тыгъэгъазэм и 26-м кыдэкыгъем ыкы Адыгэ Республикэм и Законэу N 433-р зытетэу «Іофшіенным ехыгъэ хэбзэгъеуцугъа Ѣкы нэмийк правово-

вой актхэр зэраупльякхэрэ шыкіэм фэгъэхъигъ» зыфилоу 2015-рэ ильэсэм шышьхъяум и 6-м аштагъэм атегъэпсихъаа ёу иунашъо сэшы:

1. Іофшіенным ехыгъэ хэбзэгъеуцугъа Ѣкы нэмийк джащ фэдэу Адыгэ Республикэм псауныгъэм икъэухъумэнкэ и Министерствэ кыфэорышэрэ къэралыгъо организационкээм іофшіенымкэ шапхъэхэр къизы-

лотырэ правовой актэу ялхэр гъэцэктэгъэнхэмкээ улъякун іофшіенхэм яхыгъэ административнэ регламентыр гуадзэм диштэу ухсыгъэнэу.

2. Хэбзэгъеуцугъа Ѣкы нэмийк къизэрэдилтийэрэ тетэу мы унашъор Адыгэ Республикэм псауныгъэм икъэухъумэнкэ и Министерствэ иофициальнэ сайт, джащ фэдэу Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хабзэ ильцэктэко къулыхъум

яофициальнэ Интернет-сайт ильхэгъэнэу.

3. Мы унашъом ильцэктээн зэрэкорэм иульякун зыфэсэгъаз.

4. Зыкэлхэхэрэ мафэм шыублагъау мы унашъом куачаэ илэ мэхъу.
Министрэу Мэрэтыкъо Рустем
къ. Мыекъуапэ,
мэжүогъум и 2, 2016-рэ ильэс
N 469

Адыгэ Республикэм іофшіенимрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэхэм я Министерствэ иунашъу

Адыгэ Республикэм іофшіенимрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэхэм я Министерствэ и Административнэ регламентэу «Къэлэцыкъухэм языхъэсэфыгъо ухьтэ изэхэшэн ехыллагъ» зыфиорэм зэхъокыныгъэхэр фэшыгъэнхэм

Федеральнэ хэбзэгъеуцугъа Ѣкы нэмийк диштэнэм пае иунашъо сэшы:

1. Адыгэ Республикэм іофшіенимрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэхэм я Министерствэ и Административнэ регламентэу «Къэлэцыкъухэм языхъэсэфыгъо ухьтэ изэхэшэн ехыллагъ» зыфиорэм зэхъокыныгъэхэр фэшыгъэнхэм

2. Къэбар-правовой отделым:

1) Адыгэ Республикэм іофшіенимрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэхэм я Министерствэ исайт ыкы Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хабзэ ильцэктэко къулыхъум яофициальнэ сайт мы унашъор ыгъэкёнэу;

2) Гъэзетхэр «Советскэ Адыгейим» ыкы «Адыгэ макъэм», джащ фэдэу

мазэм зэ кыдэкырэ тхыльэу «Адыгэ Республикэм ихэбзэгъеуцугъэ зэхэуягъэхэр» зыфиорэм къыхаутынэм пае алэкигъэхъанэу;

3) Урысие Федерацием ишъольырхэм яшэпхээ правовой актхэм яфедальнэ регистрэ хагъэхъанэм пае мы унашъор Урысие Федерацием юстициемкэ и Министерствэ и Гъэлоры-

шаплэу Адыгэ Республикэм Ѣкы нэмийк фитъэхъынэу.

3. Мы унашъом ильцэктээн зэрэкорэм лыялпъэнэу министрэм игудээ фэгъэзэгъэнэу.

Министрэу ОСМЭН Альберт
къ. Мыекъуапэ,
жъоныгъуакэм и 30, 2016-рэ ильэс
N 127

Адыгэ Республикэм іофшіенимрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэхэм я Министерствэ иунашъу

Адыгэ Республикэм іофшіенимрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэхэм я Министерствэ и Административнэ регламентэу «Ильэсийц мыхъугъэ къэлэцыкъухэр зилэ бзыльфыгъэхэр организациер зэрээхагъэхъыгъем къыхэкэу іофшіен зимиыгу къэнагъэхэм мазэ къэс ахьщэ іэпилэгъу ятыгъэнэм ехыллагъ» зыфиорэм зэхъокыныгъэхэр фэшыгъэнхэм

Федеральнэ хэбзэгъеуцугъа Ѣкы нэмийк диштэнэм пае иунашъо сэшы:

1. Адыгэ Республикэм іофшіенимрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэхэм я Министерствэ и Административнэ регламентэу «Ильэсийц мыхъугъэ къэлэцыкъухэр зилэ бзыльфыгъэхэр организациер зэрээхагъэхъыгъем къыхэкэу іофшіен зимиыгу къэнагъэхэм мазэ къэс ахьщэ іэпилэгъу ятыгъэнэм ехыллагъ» зыфиорэм зэхъокыныгъэхэр фэшыгъэнхэм

зыфиорэм зэхъокыныгъэ фэшыгъэнэу, гуадзэм диштэу ар шыгъэнэу.

2. Къэбар-правовой отделым:

1) Адыгэ Республикэм іофшіенимрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэхэм я Министерствэ исайт ыкы Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хабзэ ильцэктэко къулыхъум яофициальнэ сайт мы унашъор ыгъэкёнэу;

2) Гъэзетхэр «Советскэ Адыгейим»

ыкы «Адыгэ макъэм», джащ фэдэу мазэм зэ кыдэкырэ тхыльэу «Адыгэ Республикэм ихэбзэгъеуцугъэ зэхэуягъэхэр» зыфиорэм къыхаутынэм пае алэкигъэхъанэу;

3) Урысие Федерацием ишъольырхэм яшэпхээ правовой актхэм яфедальнэ регистрэ хагъэхъанэм пае мы унашъор Урысие Федерацием юстициемкэ и Министерствэ и Гъэлоры-

шаплэу Адыгэ Республикэм Ѣкы нэмийк фитъэхъынэу.

3. Мы унашъом ильцэктээн зэрэкорэм лыялпъэнэу министрэм игудээ фэгъэзэгъэнэу.

Министрэу ОСМЭН Альберт
къ. Мыекъуапэ,
жъоныгъуакэм и 30, 2016-рэ ильэс
N 138

Адыгэ Республикэм іофшіенимрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэхэм я Министерствэ иунашъу

Адыгэ Республикэм іофшіенимрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэхэм я Министерствэ и Административнэ регламентэу «Къэлэцыкъу къызфэхъугъэхэм мазэ къэс ахьщэ іэпилэгъу аратыщтым ехыллагъ» зыфиорэм зэхъокыныгъэхэр фэшыгъэнхэм

Федеральнэ хэбзэгъеуцугъа Ѣкы нэмийк диштэнэм пае иунашъо сэшы:

1. Адыгэ Республикэм іофшіенимрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэхэм я Министерствэ и Административнэ регламентэу «Къэлэцыкъу къызфэхъугъэхэм мазэ къэс ахьщэ іэпилэгъу аратыщтым ехыллагъ» зыфиорэм зэхъокыныгъэхэр фэшыгъэнхэм

гуадзэм диштэу зэхъокыныгъэхэр фэшыгъэнхэм.

2. Къэбар-правовой отделым:

1) Адыгэ Республикэм іофшіенимрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэхэм я Министерствэ исайт ыкы Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хабзэ ильцэктэко къулыхъум яофициальнэ сайт мы унашъор ыгъэкёнэу;

2) Гъэзетхэр «Советскэ Адыгейим» ыкы «Адыгэ макъэм», джащ фэдэу

мазэм зэ кыдэкырэ тхыльэу «Адыгэ Республикэм ихэбзэгъеуцугъэ зэхэуягъэхэр» зыфиорэм къыхаутынэм пае алэкигъэхъанэу;

3) Урысие Федерацием ишъольырхэм яшэпхээ правовой актхэм яфедальнэ регистрэ хагъэхъанэм пае мы унашъор Урысие Федерацием юстициемкэ и Министерствэ и Гъэлоры-

шаплэу Адыгэ Республикэм Ѣкы нэмийк фитъэхъынэу.

3. Официальнэу кызылаутырэ ыгъэхъу аратыщтым ехыллагъау мэфи 7 зытешкээ мазэ къэс ахьщэ іэпилэгъу ятыгъэнэм ехыллагъау.

МИНИСТРЭУ Осмэн Альберт
къ. Мыекъуапэ,
жъоныгъуакэм и 30, 2016-рэ ильэс
N 142

ИСКУССТВЭР — ТИБАИНЫГЪ

**Тэхъутэмыкъое
районым
икъоджэшхомэ ашыщэу
Щынджые культурэм и
Унэ щагъэпсыгъ.
ТысыпIэ 250-рэ хүурэ
залым исценэшхо
концерт
игъекотыгъехэр
ансамблэхэм кыышатын
альэкъищт. Театрэхэм
спектаклэхэр
кыышагъэлъэгъонхэмкэ
амалышуухэр ялэх.**

Унэ мафэ шъуфэхъу!

Къуджэм щапIугъехэр

Театральнэ искусствэ Адыгэим ляллас щишиным ялахышу хашыхаагъ Щынджые кыышыхъугъехэ Трэхъо Лыу, Цэй Ибрахымэ, нэмийхэм. Адыгэ Республиком и Лъэпкь театрэ Цэй Ибрахымэ ыцэ фаяусыгъ, ильсэхэр сценэм кыышагъэлъягох. «Псэлъыхохэр», «Дэхэбаринэ ихъакш», фэшхъаф пьесэхэр зытхыгъэ драматургэу Мамый Ерэджыбэ Адыгэ Республиком итеатральнэ искусстве Ѣзэльяшэ, классикэм хэхъагъ. Е. Мамый анахъэу цэрило зытхыгъээр жанрэу комедиер ары.

Урсысөм изаслуженэ артисткэ, Адыгэим инароднэ артисткэ Цэй Унае Лъэпкь театрэ лъэуж хэхъигъэ кыышигъенагъ. Гүшүэлэс кызыэрэгийн эхэлжээгээр непи цыфхэм ашлогъэшгэйон.

Тальэкю Сулейман театре искусствэмкэ ашшээрэ еджалыэр Москва кышиуухыгъ. Хэгъэгу зээшхом ильэхъан фашист тухайхом лыяхъужъэу ашшээрэ ашлогъэшгэйон.

